

Motion till riksdagen 2005/06: MJ297

av **Kjell-Erik Karlsson m.fl. (v)**

Marksanering

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att takten och ambitionerna när det gäller marksanering bör höjas om miljö kvalitetsmålet för marksanering skall nås inom rimlig tid.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen skall föra en dialog och förhandlingar med berörda näringsverksamheter för att öka näringslivets engagemang i marksaneringen.

Miljö kvalitetsmålet för marksanering nås ej

Regeringen konstaterar i sin proposition Svenska miljömål – ett gemensamt uppdrag 2004/05:150 att miljö kvalitetsmålet för marksanering inte nås förrän om tidigast 40–50 år med nuvarande anslag och ambitionsnivå. Det som gör att tiden för målluppfyllelse har sträckts ut är en ny kunskap om marktillståndet. Fler områden som är förorenade har upptäckts och fler områden än vad man visste tidigare är svårt skadade. Antalet förorenade områden som skulle behöva någon form av sanering beräknas nu totalt vara 40 000–45 000.

Erfarenheterna hittills har visat att efterbehandling av förorenade områden är komplicerade, tidskrävande och kostsamma. Därför är det omöjligt att åtgärda alla förorenade områden som innebär stor risk eller mycket stor risk inom en generation. Men en insats på 1 miljard kronor per år, varav drygt hälften statliga medel, bedöms samtligen 1 300 objekt i den högsta riskklassen att vara åtgärdade 2050. En effekt är att det blir svårt att nå målet ”Giftfri miljö”.

Sannolikt kommer ny lagstiftning, främst EU:s ramdirektiv för vatten och EU-förordningen om svåredbrytbara organiska föreningar, att ställa nya krav på sanering och efterbehandling. Även detta betyder att ambitionerna när det gäller marksanering i Sverige måste höjas de närmaste åren.

En annan aspekt som måste beaktas är förorenade områden i tätorter som lämpar sig för bostadsbebyggelse. I många fall går det utmärkt att kombinera

Fel! Okänt namn på

ambitioner att åtgärda de mest riskfyllda platserna först med ambitioner att åtgärda platser lämpliga för bostadsbebyggelse, eftersom bl.a. hälso- och miljöriskerna med svårt förgiftade miljöer är störst i tätorter.

Nya medel och ökat engagemang från näringslivet

Riksdagen har under stor enighet fattat beslut om att miljökalitetsmålen ska vara uppfyllda inom en generation. När riksdagen tog dessa beslut innebar det att målen skulle vara uppnådda senast år 2020. Frågan är då vad man gör när man konstaterar att målen inte nås. Vänsterpartiet kan förstå att tidsgränser i extremt svåra fall kan tänjas och flyttas.

Vänsterpartiet anser att anslagen till marksanering bör höjas kraftigt. Det är möjligt att vi inte klara tidsgränsen till år 2020 – bl.a. finns det inte teknisk kapacitet eller arbetskraftskapacitet för det – men att flytta gränsen till år 2050 är inte acceptabelt. Att bygga upp en fungerande, högeffektiv saneringsbransch ger också utrymme för svenska insatser i andra länder i vår närhet som har stora behov av marksanering.

Vänsterpartiet menar att takten och ambitionerna när det gäller marksanering måste höjas om miljökalitetsmålet för marksanering ska nås inom rimlig tid. Detta ska ges regeringen till känna.

Vänsterpartiet anser också att regeringen ska upprätta dialog och förhandlingar med berörda näringslivssektorer i syfte att öka deras engagemang för marksanering. Inte minst de nya nedslående resultaten som visar att antalet skadade områden är betydligt fler borde föranleda nya initiativ. Detta ska ges regeringen till känna.

Petroleumbranschen har exempelvis tagit ett stort ansvar för sanering av nedlagda bensinstationer. Detta kan tjäna som gott exempel. I många fall finns det inte längre något ansvarigt företag, det har t.ex. upphört att existera, men då borde branschen ta åtminstone ett delansvar. På så sätt borde t.ex. teleindustrin och skogsindustrin ta ett ansvar för skadade områden som deras sektorer orsakat.

Det finns naturligtvis fall där ingen bransch kan göras ansvarig, t.ex. områden som skadats av tjärtillverkning, eftersom själva näringen upphört. I sådana fall får staten ta ansvaret fullt ut.

Stockholm den 28 september 2005

Kjell-Erik Karlsson (v)

Owe Hellberg (v)

Peter Pedersen (v)

Karin Thorborg (v)

Sten Lundström (v)

Sven-Erik Sjöstrand (v)